

Sygn. akt III AUa 208/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Zofia Rybicka - Szkibiel (spr.)
Sędziowie:	SSA Jolanta Hawryszko SSO del. Małgorzata Czerwińska
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2014 r. w Szczecinie

sprawy M. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o zwrotu nienależnie pobranych świadczeń

na skutek apelacji ubezpieczonej i organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 23 stycznia 2014 r. sygn. akt VI U 994/12

1. zmienia zaskarżony wyrok w części w punkcie I ustalając, że ubezpieczona M. P. obowiązana jest zwrócić Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G. nienależne świadczenie w wysokości 773,69 zł (siedemset siedemdziesiąt trzy złote i 69/100 groszy) bez odsetek,
2. oddala apelację ubezpieczonej M. P. w pozostałej części,
3. oddala apelację organu rentowego.

SSO del. Małgorzata Czerwińska SSA Zofia Rybicka - Szkibiel SSA Jolanta Hawryszko

Sygn. akt III AUa 208/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17.07.2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. ustalił, że łączny przychód ubezpieczonej M. P., uprawnionej do renty rodzinnej, osiągnięty w 2010r. w okresie od dnia 12.11.2010r. do dnia 31.12.2010r. wyniósł kwotę 6779,20 zł i przekroczył niższą kwotę graniczną dla tego okresu, tj. 3659,98 zł, czyli o kwotę 3119,22 zł, i związku

z tym, że ubezpieczona dotychczas pobierała świadczenie rentowe w pełnej wysokości, po dokonaniu jego rozliczenia, organ ustalił, że ubezpieczona pobrała kwotę 339,17 zł, która jest świadczeniem nienależnym i polega zwrotowi.

Następnie decyzją z dnia 24.07.2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. ustalił, że łączny przychód ubezpieczonej M. P., uprawnionej do renty rodzinnej, osiągnięty w 2011r. w okresie od dnia 01.01.2011r. do dnia 30.09.2011r. wyniósł kwotę 42784,97 zł i uzasadniał zmniejszenie świadczenia rentowego o kwotę 2343,07 zł, a w związku z tym, że ubezpieczona dotychczas pobierała świadczenie rentowe, winna zwrócić kwotę 2342,07 zł jako świadczenie nienależne.

W odwołaniach od powyższych decyzji organu rentowego ubezpieczona wniosła o ich uchylenie oraz o zasądzenie na swoją rzecz od organu rentowego zwrotu kosztów procesu. Skarżąca podniosła, że w związku ze śmiercią męża, która nastąpiła w dniu 12 listopada 2010 r. złożyła wniosek o rentę rodzinną dla niej oraz dla jej syna, i początkowo pobierała świadczenie wraz z synem. Od października 2011 r. rentę pobierał tylko jej syn. Ubezpieczona wyjaśniła, że po śmierci męża przejęła udziały męża w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością (...) z siedzibą w G., ale spółka nie osiągała żadnych dochodów, w tym także w spornych okresach. W ocenie ubezpieczonej żądanie ZUS jest niezasadne.

W toku procesu ubezpieczona powołała się na treść art. 104 ust. 1, 1a i ust. 6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity opubl. w Dz. U. z 2013 roku, poz. 1140, ze zm.) - zwaną dalej ustawą emerytalną.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, obszernie wyjaśniając swój sposób obliczenia przychodu oraz kwot podlegających zwrotowi przez ubezpieczoną, jako nienależnie pobranych.

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, po połączeniu spraw do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, wyrokiem z dnia 23 stycznia 2014 roku zmienił zaskarżone decyzje organu rentowego i ustalił, że kwota, którą winna ubezpieczona zwrócić jako nienależne świadczenie, wynosi 773,69 zł wraz z odsetkami od dnia 17 lipca 2012r. (punkt I orzeczenia), oddalił odwołanie w pozostałej części (punkt II orzeczenia) i rozstrzygnął o kosztach procesu (pkt III wyroku).

Z ustaleń Sądu I Instancji wynika, że decyzją z dnia 3 stycznia 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. ustalił prawo do renty rodzinnej dla ubezpieczonej M. P. i jej syna od 12 listopada 2010 r. w wysokości 830,30 zł. Renta podlegała podziałowi na dwie części po 415,15 zł. Decyzją z dnia 4 marca 2011 r. organ rentowy ustalił od 1 marca 2011 r. wysokość świadczenia w kwocie 856,04 zł, która podlegała podziałowi na dwie części po 428,02 zł. W dniu 13 września 2011 r. ubezpieczona złożyła wniosek o wykluczenie jej z kręgu osób uprawnionych. Decyzją z dnia 20 września 2011 r. organ rentowy od dnia 1 października 2011 r. ustalił prawo oraz podjął wypłatę świadczenia jedynie dla drugiego z uprawnionych. Wypłacone na rzecz ubezpieczonej przez organ rentowy świadczenie w 2010 r. wyniosło 678,08 zł, a w 2011 r. 3 826,44 zł. Ubezpieczona będąc zatrudniona w (...) w okresie od listopada 2010 r. do lipca 2011 r. uzyskała dochód za 2010 r. w kwocie 3 696,12 zł, a w 2011 r. w kwocie 19 381,87 zł. W okresie od sierpnia 2011 r. do września 2011 r. będąc zatrudniona w M. (...) osiągała wynagrodzenie w kwotach po 2 632,25 zł. W okresie od listopada 2010 r. do października 2011 r. ubezpieczona była zgłoszona do ubezpieczenia zdrowotnego tytułem prowadzenia działalności gospodarczej (...) Sp. z o.o. Decyzjami z dnia 17 lipca 2012 r. i 24 lipca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. ustalił, że M. P. pobrała nienależne świadczenie w okresach od 12 listopada 2010 r. do 31 grudnia 2010 r.

w kwocie 339,17 zł i od 1 stycznia 2011 r. do 30 września 2011 r. w kwocie 2 342,07 zł i zobowiązał ją do zwrotu wskazanych kwot.

Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o opinię biegłego sądowego, że ubezpieczona pobrała w okresie od 12 listopada do 31 grudnia 2010 r. nienależne świadczenia

w kwocie 131,54 zł, a od 1 stycznia do 30 września 2011 r. w kwocie 642,15 zł.

W oparciu o tak poczynione ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy uznał,

że odwołania częściowo zasługiwały na uwzględnienie i wskazując na treść art. 138 ust. 1 w zw. z art. 104 ust.1, 1a, 2 i 8 oraz art. 105 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity opubl. w Dz. U. z 2013 roku, poz. 1140, ze zm.) - zwaną dalej ustawą emerytalną – wyjaśnił, że na obowiązek zwrotu nienależnego świadczenia wskazują również przepisy art. 84 ust. 1, 9 i ust. 11 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity opublikowany w Dz. U. z 2013 roku, poz. 1442, ze zm.) - zwaną dalej ustawą systemową. Sąd orzekający podniósł, że ustawa systemowa nakłada też obowiązek uiszczenia odsetek za zwłokę. Dla wyjaśnienia istoty sporu dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu finansów celem ustalenia czy kwoty, których organ rentowy zażądał od ubezpieczonej tytułem zwrotu nienależnie pobranych świadczeń zostały prawidłowo wyliczone. Ubezpieczona broniła się przy tym regulacją art. 104 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym nie jest obowiązana do zwrotu świadczeń, gdyż nie osiągała żadnego dochodu z tytułu odziedziczonych po mężu udziałów w spółce. Z opinii biegłej wynikała, że wyliczenia matematyczne organu rentowego (co do kwoty 2681,24 zł) były prawidłowe, z tym, że biegła wskazała również, że dochodzenie zwrotu tej kwoty nie było właściwe, gdyż kwota ta została uzyskana poprzez przyjęcie do wyliczeń kwot nieuzyskanych i niemożliwych do uzyskania, stanowiących jedynie podstawę naliczenia składki zdrowotnej z tytułu przejęcia udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością (...) za 2010 rok i 2011 rok. Biegła sądowa podkreśliła, że nie można zrównać osoby prawnej, tj. spółki prawa handlowego (...) z osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą na własny rachunek z domniemaną pozarolniczą działalnością gospodarczą, tj. ubezpieczoną, a nadto do uzyskanych przez ubezpieczoną przychodów organ rentowy wliczył hipotetyczne kwoty, które nie mają charakteru przychodów i nie wiążą się z nimi żadne wpływy środków pieniężnych, bowiem ubezpieczona żadnych przychodów z tytułu bycia udziałowcem w spółce nie uzyskała. Błędne było więc zawyżenie przez organ rentowy przychodów ubezpieczonej stanowiących podstawę naliczenia składek na ubezpieczenie zdrowotne, kwoty te nie wpisują się w definicję przychodu i nie mogą stanowić podstawy wyliczenia nienależnie pobranych świadczeń. Spółka nie osiągnęła żadnych przychodów ze sprzedaży, ponieważ nie osiągnęła przychodów, co wynika z rachunku zysków i strat, i na co również wskazuje PIT-37. Nie uzyskała dywidendy za 2010r.

i 2011 r. i nie była zatrudniona przez spółkę. ***Posiadanie udziałów lub akcji w spółce prawa handlowego nie jest równoznaczne z prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodarczej.*** Biegła wzięła zatem jedynie pod uwagę zatrudnienie ubezpieczonej w Firmie (...) oraz w M. (...), co wiązało się ze skorygowaniem wysokości przychodów ubezpieczonej. Według wyliczeń biegłej ubezpieczona za listopad 2010 r. uzyskała wynagrodzenie (z (...)) w kwocie wyższej o 462, 45 zł jako graniczne (70%) nakazujące zwrot nienależnie pobranego świadczenia. Skoro wypłacono ubezpieczonej rentę w kwocie 131,54 zł tym samym uzasadniony jest jej zwrot w takiej samej wysokości. Natomiast w sierpniu 2011 r. uzyskała wynagrodzenie (z M. (...)) w kwocie wyższej od kwot granicznych na poziomie 70 % i 130 %, co zobowiązuje ją do zwrotu renty w kwocie 428,02 zł, a we wrześniu 2011 r. wynagrodzenie było również od kwoty granicznej 70 % o 275,95 zł, co skutkuje koniecznością zwrotu renty w kwocie 214,13 zł. Łącznie do zwrotu pozostaje kwota 773,69 zł. Sąd Okręgowy podzielił wnioski opinii biegłej, mając na uwadze, że zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci rachunku zysków i strat, który wskazywał na brak uzyskania dochodu w 2010 r., a w 2011 r. nawet stratę, a nadto zeznania podatkowe PIT-37, potwierdzał słusność stwierdzenia biegłej o braku zasadności dochodzenia świadczeń z tytułu „przychodu (...) Sp. z o.o.". Zgłaszane przez strony wątpliwości, w tym przez ubezpieczoną, spowodowały jednak, że Sąd meriti przeprowadził dodatkowo dowód z ustnej uzupełniającej opinii biegłej, która zeznała, że przy wyliczeniu korzystała

z rachunku zysków i strat (k.5), który stanowi jeden z elementów sprawozdania finansowego obligatoryjnie sporządzany według zasad wskazanych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2013.330), a rachunek ten został podpisany przez upoważnioną do tego osobę i w tej formie jest przekazywany do KRS i Urzędu Skarbowego. Jest to podstawowe źródło informacji i dla biegłej stanowił wiarygodny oraz rzetelny dokument, którego wiarygodność nie była kwestionowana przez organ rentowy. Biegła wskazała jednocześnie, że kwota zwrotu za 2010r. z tytułu zatrudnienia ubezpieczonej w (...) jest wyliczona odmiennie, albowiem organ rentowy przy jej wyliczeniu zsumował wynagrodzenie za listopad i grudzień 2010 r., co nie powinno mieć miejsca. Odnośnie zarzutu ubezpieczonej nieuwzględnienia przez biegłą okoliczności o późniejszym pobieraniu renty jedynie przez syna ubezpieczonej, Sąd Okręgowy podniósł, że dopiero na podstawie decyzji z dnia 20 września 2011 r. organ rentowy ustalił prawo i podjął wypłatę świadczenia jedynie dla syna ubezpieczonej od 1 października 2011 r., a ustalenie przekroczenia przez ubezpieczoną 70 % kwoty granicznej i zwrotu świadczenia dotyczyło sierpnia i września 2011

r. Sąd Okręgowy podzielił w całości wnioski bielej sądowej i wskazał, że przychodem zgodnie z art. 4 ust. 9 ustawy systemowej są przychody w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu: zatrudnienia w ramach stosunku pracy, pracy nakładczej, służby, wykonywania mandatu posła lub senatora, wykonywania pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania, pobierania zasiłku dla bezrobotnych, świadczenia integracyjnego i stypendium wypłacanych bezrobotnym oraz stypendium sportowego, a także z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, jak również z tytułu współpracy przy tej działalności lub współpracy przy wykonywaniu umowy. Zgodnie z art. 3 ust. 2b ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym (tekst jednolity Dz. U. 2012.361) za dochody (przychody) osiągnane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się w szczególności dochody (przychody) z: 1) pracy wykonywanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy, bez względu na miejsce wypłaty wynagrodzenia; 2) działalności wykonywanej osobiście na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, bez względu na miejsce wypłaty wynagrodzenia; 3) działalności gospodarczej prowadzonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; 4) położonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nieruchomości, w tym ze sprzedaży takiej nieruchomości. Zdaniem Sądu meriti przychód nie może zostać hipotetycznie przypisany ubezpieczonemu (podatnikowi), a tym samym brak osiągnięcia przychodów nie może rodzić obowiązku zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. Ubezpieczona jednak osiągała przychody z tytułu zatrudnienia w (...) i M. (...) w G. i przekroczyła próg 70 % kwoty granicznej, a zarazem zaistniały przesłanki z art. 138 ust. 2 pkt 1 ustawy emerytalnej powodującej zawieszenie świadczenia, wynikające z art. 104 i 105 ustawy emerytalnej.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w sposób wyżej wskazany. O kosztach procesu orzekł na podstawie przepisów art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. oraz § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, przyjmując, że ubezpieczona wygrała proces w stopniu przeważającym, gdyż trzech czwartych.

Z rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego nie zgodził się organ rentowy oraz ubezpieczona.

Organ rentowy zaskarżył wyrok w części, tj. co do kwoty, o jaką doszło do obniżenia żądanej przez niego kwoty podlegającej zwrotowi, zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 104 ust. 1 i ust. 1 a ustawy emerytalnej przez przyjęcia, że dla zmniejszenia / zawieszenia renty rodzinnej wymaga się osiągnięcia faktycznego przychodu, a nie kwoty przychodu rozumianej jako kwoty zadeklarowanej przez ubezpieczonego, stanowiącej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne.

Skarżący w uzasadnieniu apelacji podniósł, że ubezpieczonej przysługiwało 100% udziałów w firmie (...) sp. z o.o. w G. , a zatem prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą w myśl art. 104 ust. 1a ustawy emerytalnej, w konsekwencji czego należało przyjąć podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą stanowiącą kwotę zadeklarowaną, lecz nie niższą niż 60% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Wskazany w art. 104 ust. 1 a ustawy emerytalnej przychód pozostaje w oderwaniu od kategorii ekonomicznych, w których przychodem są zawsze wpływy majątkowe. Ekonomiczne pojęcie przychodu przy ustalaniu zasad zawieszenia lub zmniejszenia emerytury lub renty zastąpione zostało pojęciem prawnym. Niezależnie więc od wysokości „faktycznego przychodu” osiągniętego przez osobę która jednocześnie pobiera np. rentę rodzinną i prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą, jako przychód w rozumieniu art.104 ust.1 a, przyjmuje się kwotę zadeklarowaną przez ubezpieczonego.

Wskazując na powyższe, organ rentowy wniósł: o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Z rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego nie zgodziła się również ubezpieczona

i zarzuciła mu naruszenie przepisów postępowania poprzez orzeczenie ponad żądanie zgłoszone przez organ rentowy i jako niezgodnie z tym żądaniem.

Wskazując na powyższe, ubezpieczona wniosła o „zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonym zakresie poprzez oddalenie powództwa”, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Skarżąca w uzasadnieniu apelacji podniosła, że ZUS domagał się zwrotu nienależnie pobranego świadczenia w związku z rzekomym uzyskaniem dochodów z tytułu posiadania udziałów w (...) Sp. z o.o., a tymczasem Sąd Okręgowy orzekł o zwrocie nienależnie pobranego świadczenia w związku z zatrudnieniem w (...) i M. (...) w G., co w jej ocenie jest niezgodne z treścią decyzji ZUS i tym samym stanowi orzeczenie ponad żądanie organu rentowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługiwała na uwzględnienie, natomiast apelacja ubezpieczonej okazała się częściowo zasadna i doprowadziła do wydania wyroku reformatoryjnego w zakresie niezasadnie zasądzonych odsetek. W ocenie Sądu Apelacyjnego w pozostałym zakresie Sąd I Instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o wszechstronną ocenę całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego i wyprowadził z nich należycie uzasadnione wnioski, które stały się podstawą do wydania orzeczenia drugo instancyjnego. Sąd Apelacyjny podziеляjąc ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji przyjął je za własne, nie widząc w związku z tym konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania. Rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy w granicach przedmiotu zaskarżonych decyzji nie naruszył tak norm prawa materialnego, jak i zasad postępowania, które uzasadniałyby uwzględnienie wniosków apelacji. Wadliwość orzeczenia sądowego polegała jedynie na tym, że zostały zasądzone odsetki, choć nie były one i nie mogły być przedmiotem decyzji z dnia 17.07.2012r. oraz dnia 24.07.2012r. Należy wskazać, że zgodnie z art. 476 § 2 k.p.c. sprawą z zakresu ubezpieczeń społecznych jest sprawa w której wniesiono odwołanie od decyzji organu rentowego i wskutek tego odwołania Sąd rozstrzyga o prawidłowości decyzji, której zakres i przedmiot jest wyznaczany treścią tej decyzji. Rozstrzygnięcie sądu odnosi się bowiem do zaskarżonej decyzji (por.: art. 477⁹ § 2, art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i art. 477^{14a} k.p.c.), co oznacza, że przedmiot osądu może stanowić tylko stan rzeczy rozpoznany przez organ rentowy w wydanej decyzji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2007 r., III UZ 1/07, OSNP 2008/7-7/117 i z dnia 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNP 2000/15/601, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 2011 r., sygn. II UK 360/10, LEX nr 901610). Sąd nie działa w zastępstwie organu rentowego i jego rozstrzygnięcie odnosi się do przedmiotu decyzji, a zatem nie ustala kwestii ponad jej treść (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNP 2000/15/601). Należy bowiem pamiętać, że postępowanie sądowe ma charakter odwoławczy, sprawdzający i weryfikujący, w granicach wydanej decyzji. Nie ma zatem możliwości, aby niejako przy okazji sprawy sądowej, z odwołania od jakiejś decyzji, zgłaszać sądowi nowe roszczenia, które nie były jeszcze przedmiotem rozpoznania przez organ rentowy i podobnie zresztą Sąd nie ma możliwości rozstrzygnięcia ponad przedmiot rozpoznania zawarty w zaskarżonej decyzji. Skoro więc w niniejszych sprawach, tj. z obu odwołań, przedmiotem zaskarżonych decyzji nie były odsetki, toteż nie mogły być one brane pod uwagę przez Sąd Okręgowy. Zważywszy na granice i kierunek apelacji, należy porządkowo jedynie wskazać, że w sprawie z odwołania od decyzji sąd pierwszej instancji kontroluje jej zgodność z prawem, a sąd drugiej instancji – prawidłowość rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji w odniesieniu do stanu rzeczy (faktycznego i prawnego) istniejącego w chwili wydania przez organ rentowy decyzji. Wbrew zatem zarzutowi ubezpieczonej sąd meriti był obowiązany samodzielnie przesądzić kwestię, czy wystarczy – jak to uczynił organ rentowy w zaskarżonych decyzjach - przyjąć przychody z tytułu posiadania udziałów w sp. z o.o., czy przychody rzeczywiste z tytułu zatrudnienia, zwłaszcza, że przy utrzymaniu koncepcji organu rentowego o prowadzeniu przez ubezpieczoną pozarolniczej działalności gospodarczej, w myśl art. 8 ust. 6 ustawy systemowej, należało uwzględnić fakt, że powstał zbieg tytułów do objęcia ubezpieczoną obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi (z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w związku ze statusem wspólnika w jednoosobowej sp. z o.o. oraz z tytułu zatrudnienia), co rodziło nie tylko pytanie, czy można pominąć fakt, że ubezpieczoną nie pozostawiono do dyspozycji jakiegokolwiek dywidendy, a

zatem nie osiągnęła ona z tytułu udziałów jakiegokolwiek przychodu, ale również czy przy zbiegu tytułów do objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi w myśl art. 9 ust. 1 ustawy systemowej można pominąć przychody z tytułu zatrudnienia. Elementem składowym zaskarżonych decyzji z dnia 17.07.2012r. i z dnia 24.07.2012r. było bowiem ustalenie, że ubezpieczona osiągała przychody z jednego tytułu, wobec czego doszło w jej przypadku do przekroczenia progu wysokościowego przychodów, co spowodowało z kolei obniżenie świadczenia z tytułu renty rodzinnej, a skoro ubezpieczona pobierała świadczenie rentowe w pełnej wysokości, to obecnie zobowiązana jest do zwrotu powstałej różnicy. Należało zatem przesądzić powyższe kwestie, a więc nie było prawidłowe stanowisko ubezpieczonej, wyrażone w apelacji, że Sąd meriti wziął pod uwagę fakt jej zatrudnienia i tym samym orzekł ponad przedmiot zaskarżonych decyzji. Nie miał jednak racji również organ rentowy twierdząc, że można wybiórczo traktować przychody oraz pominąć fakt zbiegu tytułów ubezpieczenia, przyjmując, że bycie współnikiem jednoosobowej sp. z o.o. (art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy systemowej) jest równoznaczne z prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodarczej, skoro ubezpieczona tylko odziedziczyła udziały w sp. z o.o. i była de facto „figurantem”. Mając jednak na uwadze treść art. 9 ust. 1 ustawy systemowej należało uwzględnić jedynie przychody z tytułu zatrudnienia, co nie wymaga zresztą szerszego omówienia, wobec jednoznaczności zawartej w tym przepisie regulacji kolizyjnej obowiązującej przy zbiegu tytułów do objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi, a zatem też prawidłowo przyjęto w opinii biegłej sądowej przychody tylko z tytułu zatrudnienia ubezpieczonej.

Wskazując na argumenty wyżej podane Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i orzekł jak w sentencji.

SSO del. Małgorzata Czerwińska SSA Zofia Rybicka - Szkibiel SSA Jolanta Hawryszko